

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

KSE Institute

EDUCATION CANNOT WAIT

Дистанційне навчання під час війни: умови якості та рівного доступу

Центр дослідження освіти в надзвичайних ситуаціях (KSE Institute)

Листопад 2026

Центр дослідження освіти в надзвичайних ситуаціях

Працюємо з 2025 року у структурі KSE Institute

2025–2026 – у межах Багаторічної програми стійкості MYRP (Education Cannot Wait)

10 **завершених досліджень**

8 спільно з Міністерством освіти і науки України

2 додаткові дослідження понад план

АНАЛІТИКА ДЛЯ РІШЕНЬ

На підтримку реформи НУШ, дуальної профосвіти, дистанційного навчання та інших освітніх змін

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ

- Дашборд і калькулятор освітньо-професійного вибору
- Модель оцінки освітніх втрат через повітряні тривоги

Сторінка Центру

ЗАВЕРШИЛИ У 2026 РОЦІ

НМТ **Профільна середня освіта** **Дистанційне навчання**

Життєвий та освітній шлях очима учня(-ениці) 11 класу

ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологія та вибірка

Онлайн-опитування

3 248
респондентів(-ок)

65 закладів
дистанційне та/або змішане навчання
(усі області, крім ТОТ)

Обмеження

- добровільна участь
- деякі області представлені нерівномірно
- прифронтова вибірка містить більшу частку міських шкіл

Учні(-ениці)

прифронтові	неприфронтові
1 590	576

Вчителі(-ки)

прифронтові	неприфронтові
695	265

Керівники(-ці)

прифронтові	неприфронтові
87	35

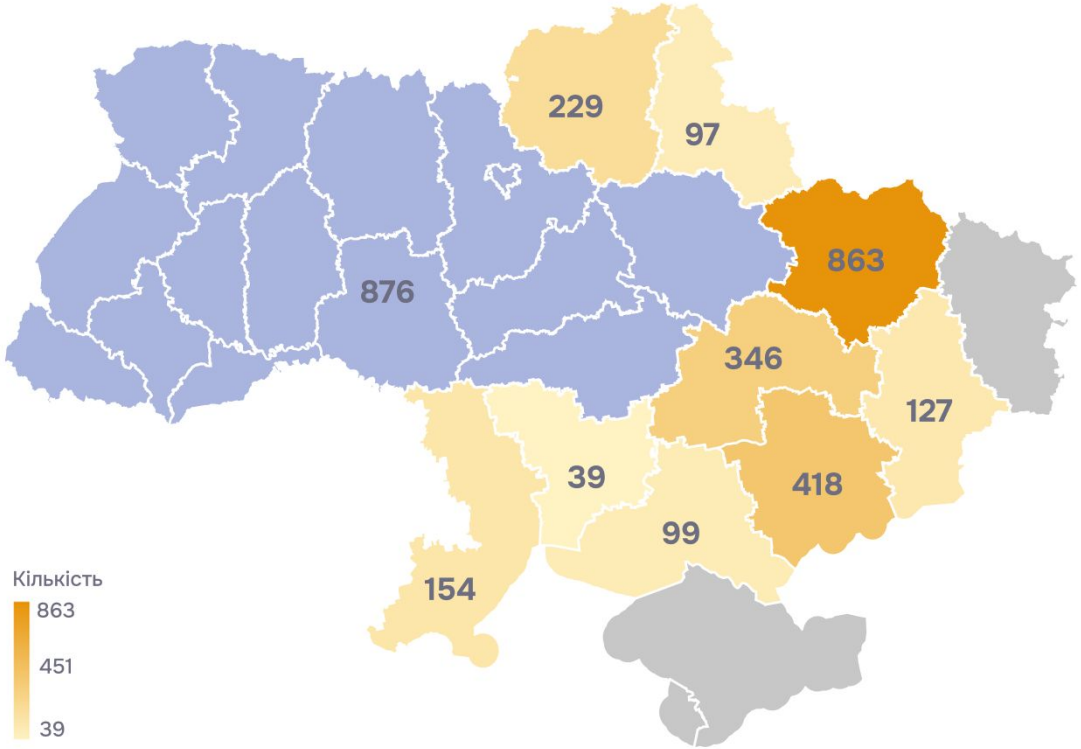

ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ

Географія опитування

Кількість опитаних респондентів(-ок) за областями

N=3248

Поділ на прифронтові і неприфронтові відповідно до Наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 28.02.2025 №376

- Порівняння прифронтових і неприфронтових областей
- Валідація висновків про прифронтові області ➡ збір даних більше фокусувався на них

9 прифронтових областей

Харківська	Донецька
Запорізька	Херсонська
Дніпропетровська	Сумська
Чернігівська	Миколаївська
Одеська	

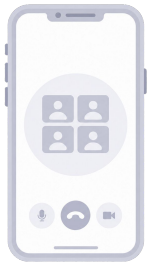
01

Навчальний досвід учнів(-ениць)

Технічна забезпеченість і освітній процес

НАВЧАЛЬНИЙ ДОСВІД

Пристрої для дистанційного навчання

	Учні(-ениці) у прифронтових	Учні(-ениці) у неприфронтових
лише смартфон	18%	50%
використовують ноутбук	50%	26%

94% вчителів(-ок) у прифронтових і 86% у неприфронтових мають ноутбук

Учні(-ениці) в неприфронтових ЗЗСО **майже втричі частіше** навчаються лише зі смартфона

НАВЧАЛЬНИЙ ДОСВІД

Доступ до інтернету під час відключень

Доступ вчителів(-ок) до інтернету

Серед учнів(-ениць) стабільний доступ мають 32% у прифронтових і 35% у неприфронтових школах

Вчителі(-ки) в прифронтових ЗЗСО **частіше повідомляють про стабільний інтернет** під час відключень

НАВЧАЛЬНИЙ ДОСВІД

Синхронний та асинхронний режими навчання

%

	Вчителі(-ки) у прифронтових	Вчителі(-ки) у неприфронтових
вчителів(-ок), які використовують **повністю синхронний режим**	 33%	 14%
вчителів(-ок), які **поєднують синхронний й асинхронний** режим порівну	 19%	 37%

Прифронтові вчителі(-ки) **частіше працюють лише синхронно**, неприфронтові частіше поєднують ці режими порівну

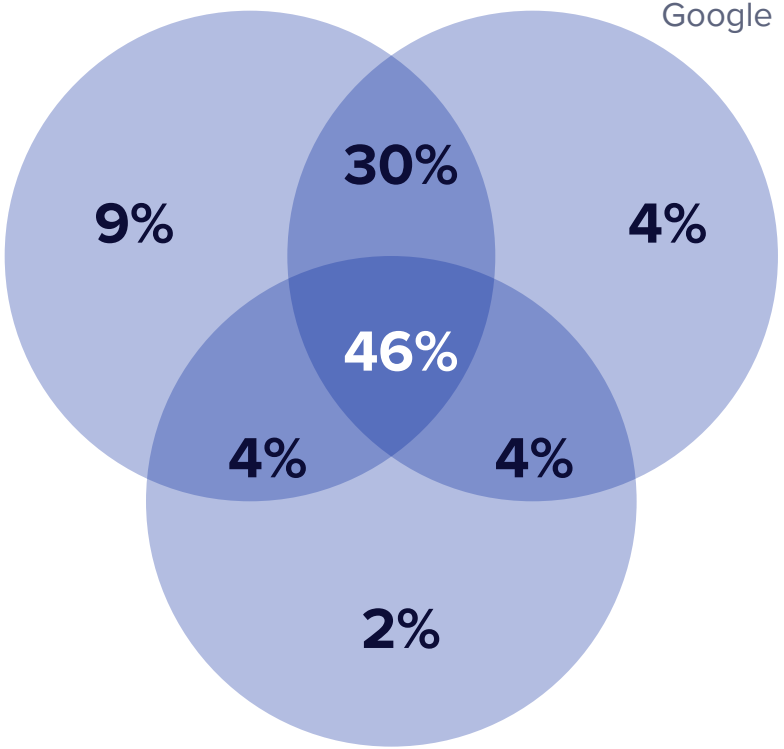
НАВЧАЛЬНИЙ ДОСВІД

Цифрове середовище

Як учні(-иці) поєднують сервіси для навчання

Месенджери
Viber 75%

Відеоуроки
Google Meet 63%

Навчальні платформи
Google Classroom 53%

Як це різниться за типом закладу

прифронтові **неприфронтові**

Повне цифрове середовище
месенджери, відеоуроки й платформа

49% **39%**

Лише месенджери
без відеоуроків і платформи

8% **13%**

02

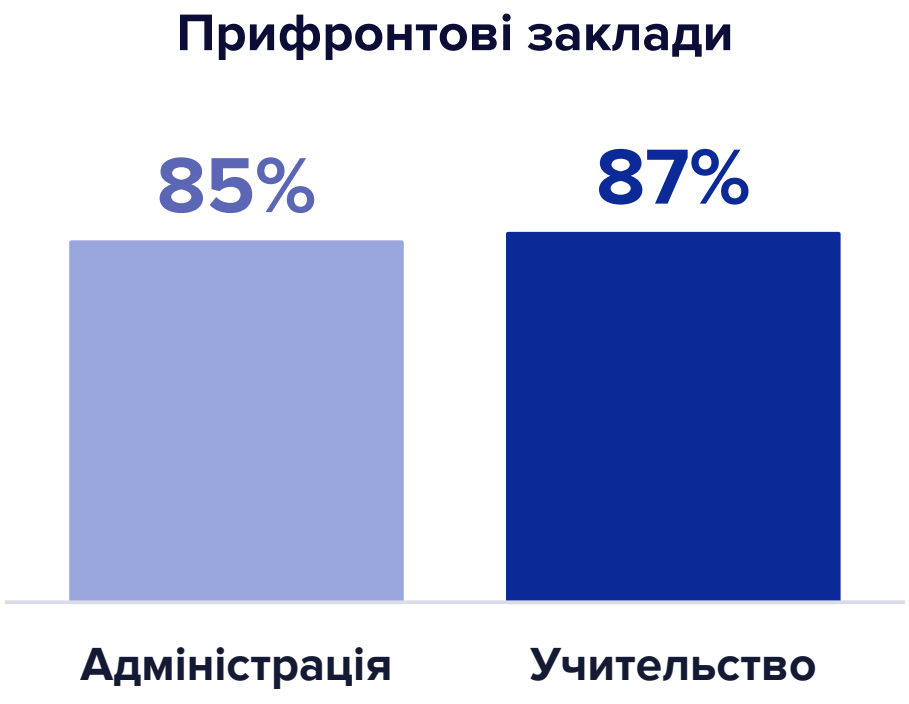
Спроможність учительства і підтримка учнівства

Як учителі(-ки) підвищують кваліфікацію і як підтримують учнів(-ениць)

ГОТОВНІСТЬ УЧИТЕЛЬСТВА

Підвищення кваліфікації з дистанційного навчання

Частка тих, хто каже, що навчання відбувається щороку або частіше

Навчання частіше там, де є **підтримка закладу**: її відчувають 63% учительства у прифронтових школах і 39% у неприфронтових

Теми навчання і адаптація матеріалів

Частка вчителів(-ок), які навчалися за темою

Частка тих, хто адаптує матеріали для різних учнів(-ениць)

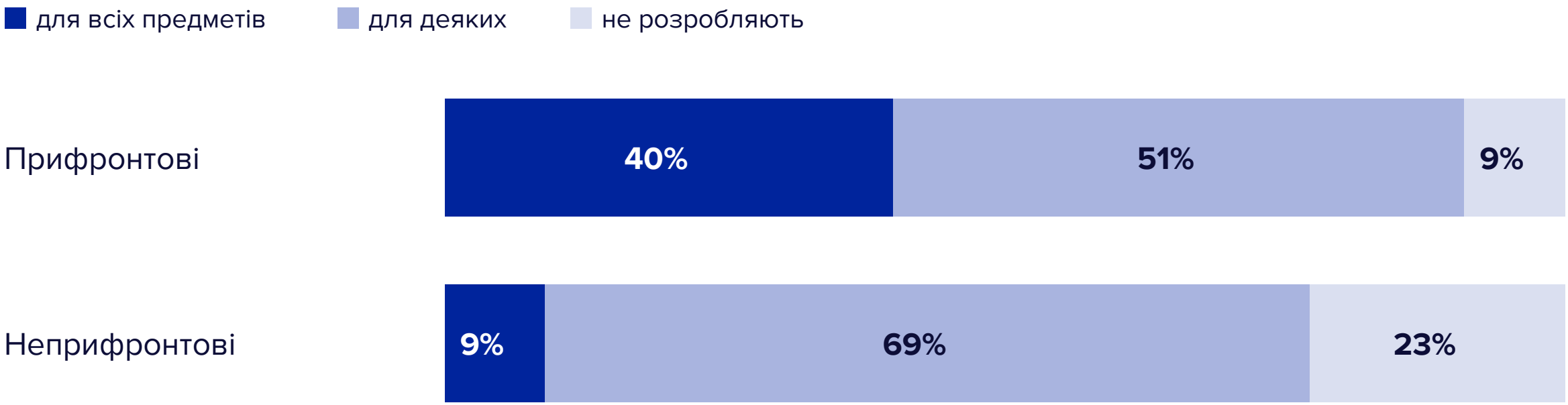

Найрідше навчають **проєктувати дистанційні курси**, хоча саме з цим пов’язана адаптація матеріалів для різних учнів(-ениць)

ГОТОВНІСТЬ УЧИТЕЛЬСТВА

Навчальні матеріали для дистанційного навчання

Частка закладів, які розробляють власні матеріали

Навіть у селах і селищах прифронтові заклади **забезпечені краще**: усі предмети покривають 28% проти 7%

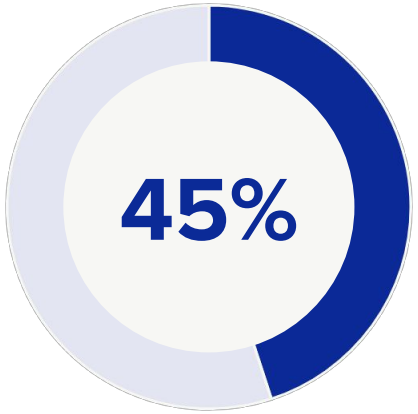
УЧНІВСЬКИЙ ВИМІР

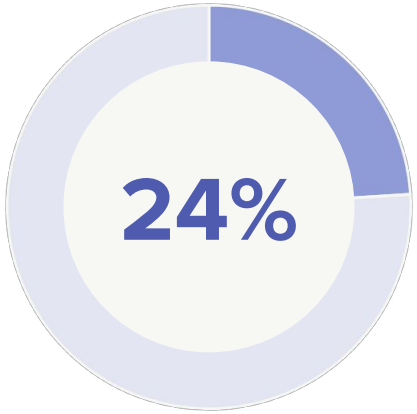
Готовність учнів(-ениць) до самостійного навчання

Вчителі(-ки), які:

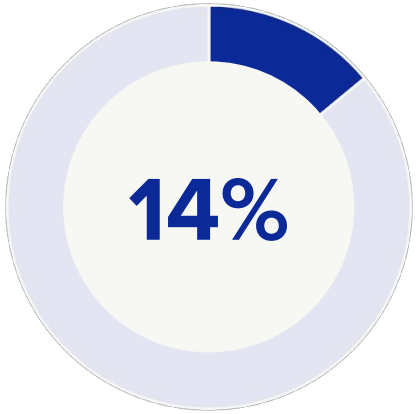
прифронтові неприфронтові

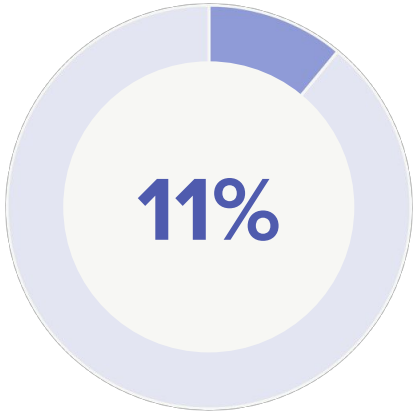
Систематично розвивають цифрову компетентність учнів(-ениць)

Вважають більшість учнів(-ениць) повністю самостійними

Цифрову компетентність у прифронтових ЗЗСО розвивають **майже вдвічі частіше**, а повністю самостійними учнів(-ениць) вважає **лише меншість** учителів(-ок)

УЧНІВСЬКИЙ ВИМІР

Індивідуалізація навчання

56%

учителів(-ок) адаптують дистанційні матеріали та завдання для різних категорій учнів(-ениць)

АЛЕ 33%

учнів(-ениць) кажуть, що можуть обирати завдання, теми або способи навчання

Більше половини вчителів(-ок) говорять про адаптацію завдань, але лише третина учнів(-ениць) – про можливість вибору

УЧНІВСЬКИЙ ВИМІР

Підтримка очима вчителів(-ок) і учнів(-ениць)

Частка тих, хто повністю погоджується

Спілкуються з учителями(-ками) поза уроками

85%

учнів(-ениць), регулярно або іноді

Учителі(-ки) частіше кажуть, що **надають підтримку**, ніж учні(-ениці), що її **отримують**

ПІДСУМОК БЛОКУ

Організованість школи і спроможність учителів(-ок)

Частка вчителів(-ок) за рівнем організованості школи

	низька	середня	висока
Адаптують матеріали для різних учнів(-ениць)	31%	55%	83%
Систематично розвивають цифрові навички	14%	36%	67%
Чітко знають алгоритм психологічної допомоги	22%	44%	77%
Мають умови для індивідуалізації	23%	61%	87%

Спроможність учителів(-ок) більше пов'язана з **організованістю школи**, ніж із близькістю до фронту

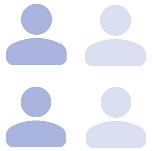
ПІДСУМОК БЛОКУ

Практики вчителів(-ок) та бачення учнів(-ениць)

Самостійність і цифрові навички учнів розвиваються найслабкіше

Цифрові навички учнів розвивають 45% і 24% учителів(-ок), самостійними їх вважають 14% і 11%

Вчителі(-ки) та учні(-енциі) по різному відчувають індивідуалізацію

56% вчителів адаптовують матеріали та завдання для різних учнів(-ениць), але тільки 33% мали вибір завдань

Вчителі(-ки) готові підтримувати учнів(-ениць), але бракує інструментів

Лише 30% упевнено розпізнають ознаки психологічних труднощів; алгоритм дій знають 54%.

Вчителі(-ки) оцінюють надану підтримку вище, ніж учні(-енциі) її відчувають

Найбільший розрив — щодо індивідуалізації навчання: 56% педагогів(-инь) проти 33% учнів(-ениць).

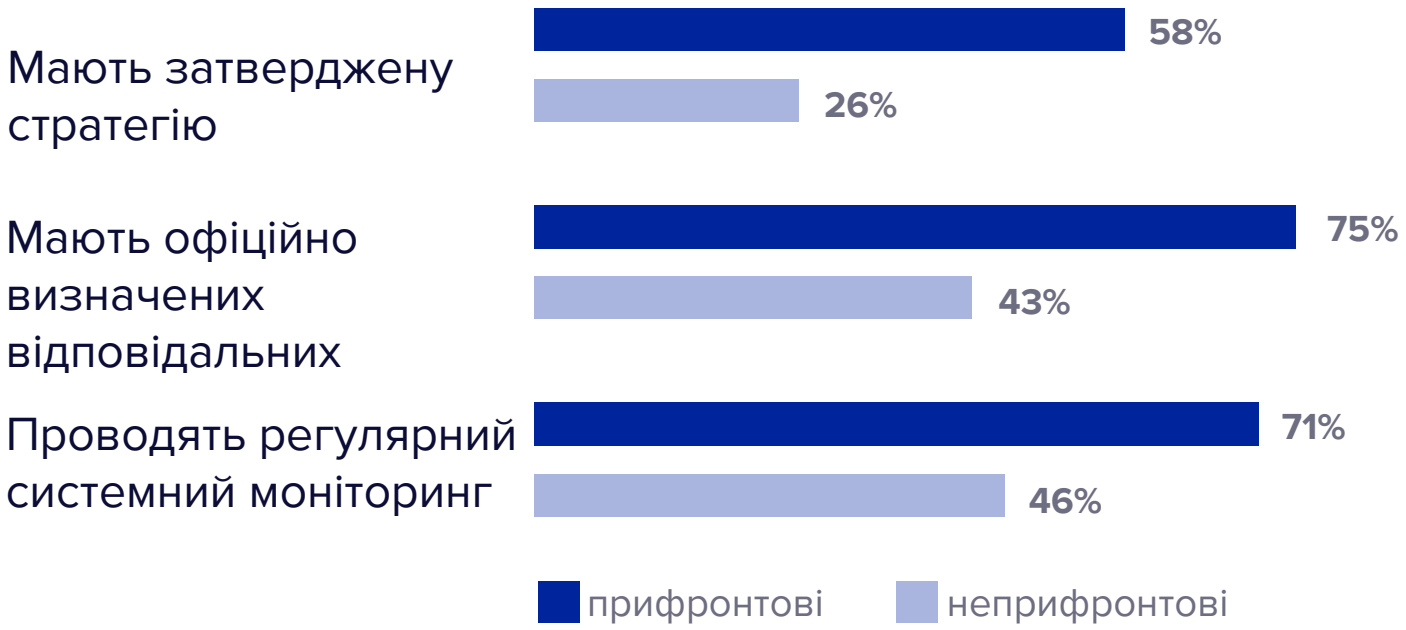
03

Організація та управління закладом

Організованість навчального процесу і виклики для навчальних закладів

Управління дистанційним навчанням

Керівники(-ці), які вказали, що їхні заклади...

Прифронтові

Неприфронтові

% закладів, що мають основний комплект документів

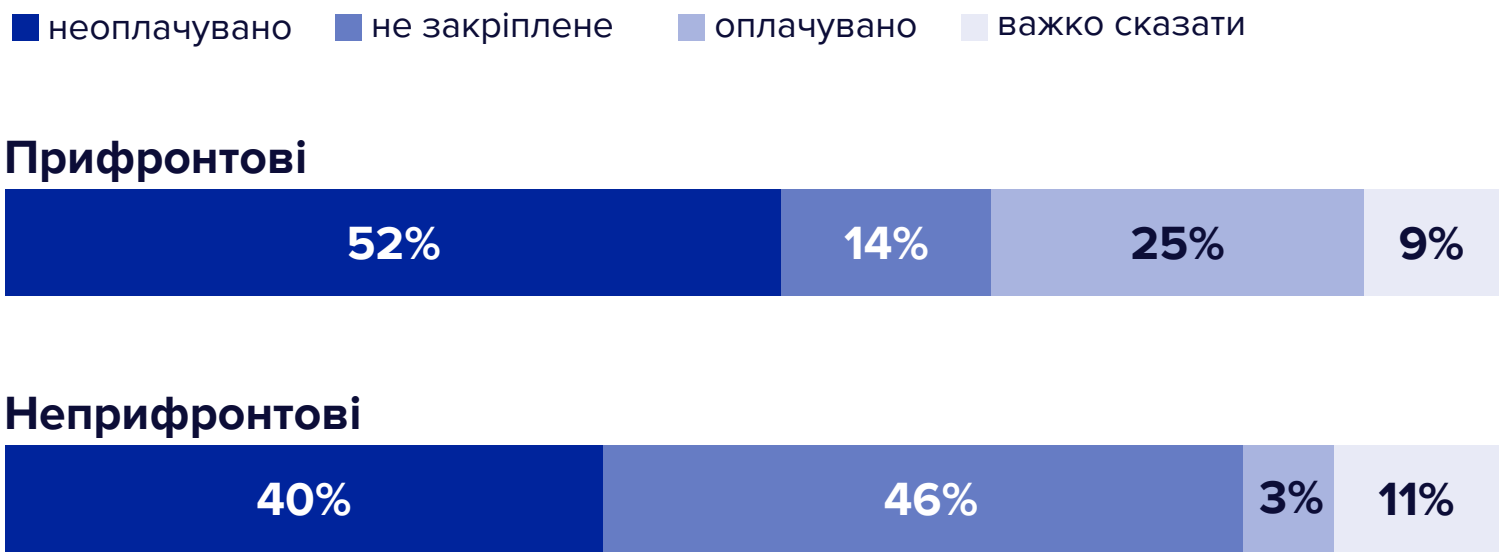
% учителів(-ок), що «дуже добре» знають зміст документів

Прифронтові заклади частіше мають затверджену стратегію, визначених відповідальних і системний моніторинг дистанційного навчання

УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ

Адміністрування навчальної платформи

Частка закладів за статусом адміністрування платформи

Разом неоплачуване або не закріплене: **66%** прифронтових і **86%** неприфронтових закладів

Технічна підтримка повністю забезпечена, коли адміністрування

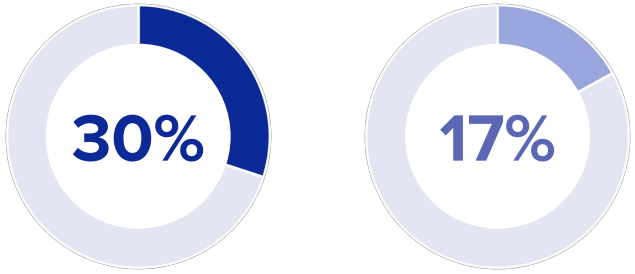

Адміністрування платформи часто лишається **неоплачуваним або не закріпленим**, і саме там технічна підтримка забезпечена найрідше

Фінансування дистанційного навчання

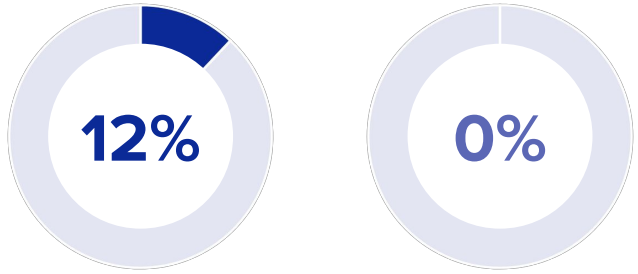
Керівники(-ці) ЗСО, які:

повністю погоджуються, що фінансування дистанційного навчання стабільне

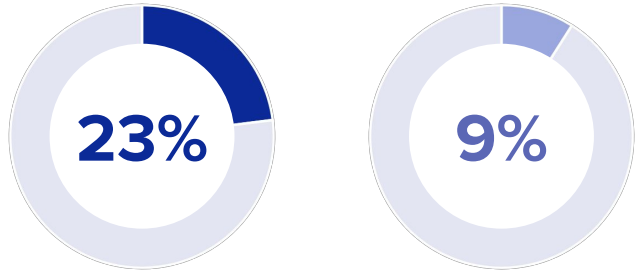
Прифронтові Неприфронтові

залучили значні додаткові кошти за рік

Прифронтові Неприфронтові

мають затверджені проєкти, що активно реалізуються

Прифронтові Неприфронтові

Прифронтові заклади частіше залучають додаткові кошти та мають активні проєкти, але й серед них це меншість. У неприфронтових ЗЗСО ніхто з опитаних не залучив значних додаткових коштів за рік.

УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ

Виклики дистанційного навчання

Прифронтові заклади

Поєднують в одну мережу технічні та організаційні виклики дистанційного навчання

Безпека та безперервність

Зв’язок і світло, тривоги та зриви розкладу

Організація та результати

Навантаження вчителів(-ок), навчальні втрати, труднощі оцінювання

Стан і залученість учнів(-ениць)

Психологічна напруга, соціалізація та взаємодія з батьками

Неприфронтові заклади

Вбачають ключовою проблемою для реалізації дистанційного навчання саме технічні труднощі

Технічна доступність

Пристрої, інтернет і стабільне електропостачання

Організаційні труднощі

Розклад, навантаження вчителів(-ок) і брак технічної підтримки

Стан і залученість учнів(-ениць)

Мотивація та соціалізація менш центральні в тематичній мережі

Ключові висновки

- **Організація дистанційного навчання потребує системного управління**

  Прифронтові заклади вибудували дистанційне навчання як цілісну систему з єдиною платформою, правилами й відповідальними людьми, тоді як у неприфронтових його застосовують ситуативно.

- **Відключення електроенергії є критичною перешкодою**

  Школу варто обладнати резервним живленням та інтернетом, щоб учителі(-ки) за бажанням могли проводити уроки звідти й не залежали від світла вдома.

- **Адміністрування навчальної платформи стало новою важливою функцією в закладах**

  Здебільшого платформу адмініструють без оплати або без закріплення за конкретною людиною, а там, де адміністрування не закріплене, технічна підтримка повністю забезпечена втричі рідше.

- **Досвід учнів(-ениць) показує прогалини, яких не видно з відповідей учителів(-ок)**

  Учні(-ениці) оцінюють навчання через зрозумілість пояснень, зв'язок з учителями(-ками) та обсяг завдань, тому якість варто вимірювати саме за їхнім досвідом.

- **Підтримку слід призначати за результатами оцінювання готовності закладу**

  Неприфронтові заклади рідше бачать власні слабкі місця, тому потрібне зовнішнє оцінювання, а допомогу варто розподіляти за реальною готовністю, а не за статусом «прифронтовий».

04

Рекомендації

Нормативні рішення для МОН та практичні рекомендації для ЗЗСО

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ МОН

Нормативні рішення

ДЕРЖАВНІ СТАНДАРТИ Доповнити щодо цифрової грамотності та варіативності організації освітнього процесу

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

- Нормування праці вчителя(-ки) й асистента(-ки)
- Розподіл відповідальності
- Гнучкі моделі навчання
- Санітарні норми з урахуванням ООП

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК

для адміністрацій і педагогів(-инь)

- Методика викладання
- Створення дистанційних курсів
- Інтеграція цифрових ресурсів
- Моніторинг освітнього процесу
- Адміністрування платформ

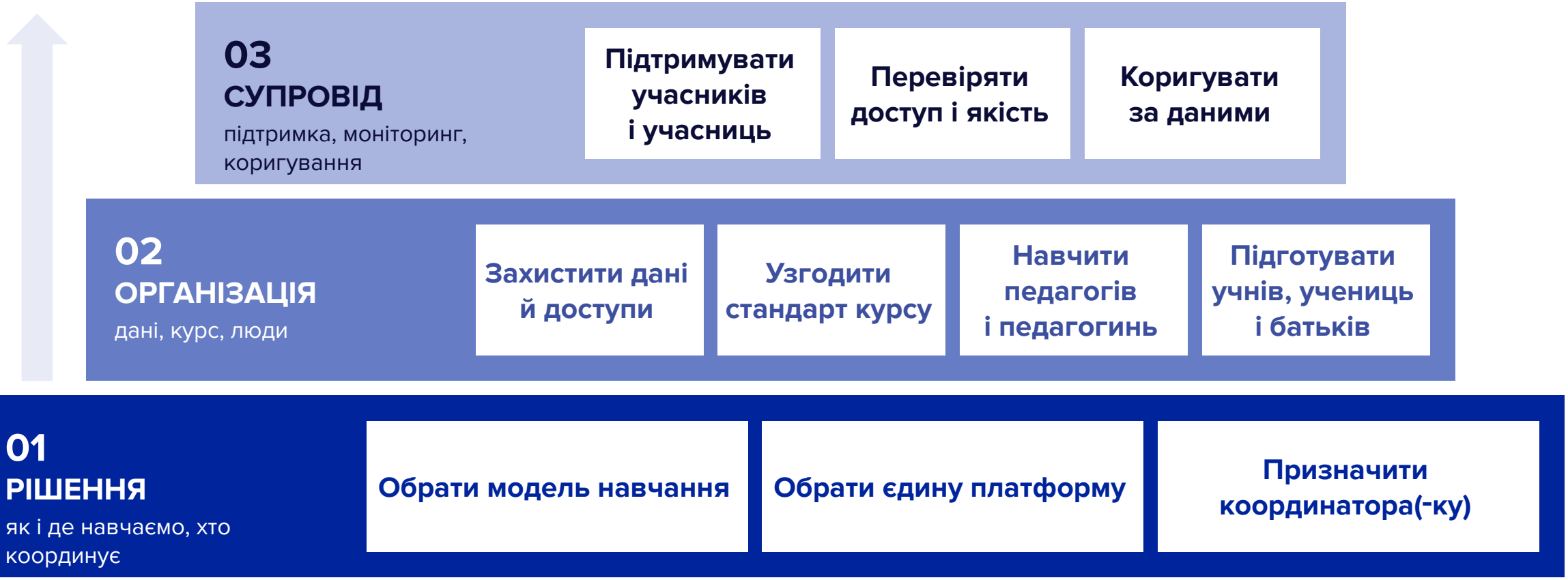
ЦИФРОВІ РЕСУРСИ

- Доступ до підручників, симуляторів і ПЗ, зокрема для осіб з ООП
- Вимоги до LMS, її обслуговування й оновлення
- Мінімальна структура курсу, модуля, уроку

АУДИТ Адаптувати інституційний аудит до цифрового середовища, дистанційного і змішаного навчання

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗЗСО

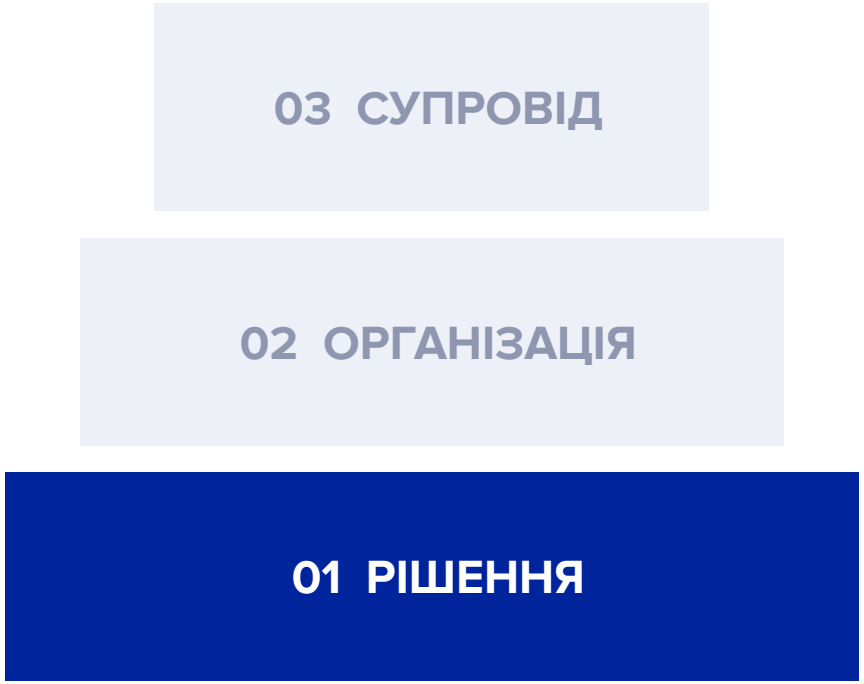
Рамка організації дистанційного навчання

Системний підхід будується **знизу вгору**: спершу – рішення, далі – організація, а вже потім – супровід

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗЗСО

Рішення до запуску

Рамка організації дистанційного навчання

1 **Обрати модель навчання**

Визначити, коли заклад переходить на дистанційне чи змішане навчання, і затвердити це рішенням педради

2 **Обрати єдину платформу**

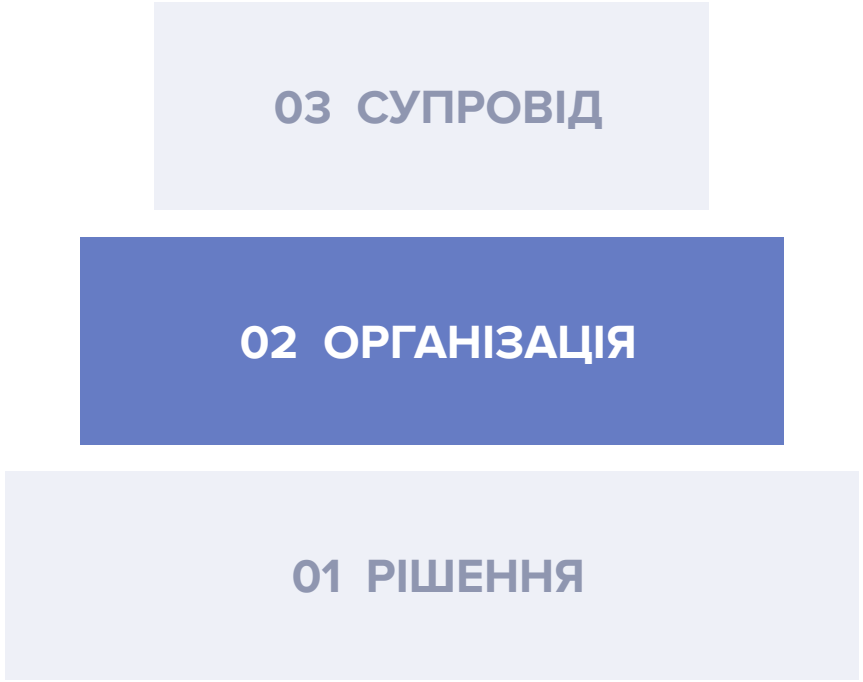
Одна платформа для матеріалів, завдань і оцінювання, а месенджери лише для коротких повідомлень

3 **Призначити координатора(-ку)**

Наказом визначити координатора(-ку) й адміністратора(-ку) платформи з надбавкою за цю роботу

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗЗСО

Організація запуску

Рамка організації дистанційного навчання

1 **Захистити дані й доступи**

Перевіряти облікові записи, робити резервні копії журналів і курсів

2 **Узгодити стандарт курсу**

Єдина структура курсу, шаблони з прикладом наповнення і чекліст готовності

3 **Навчити педагогів і педагогинь**

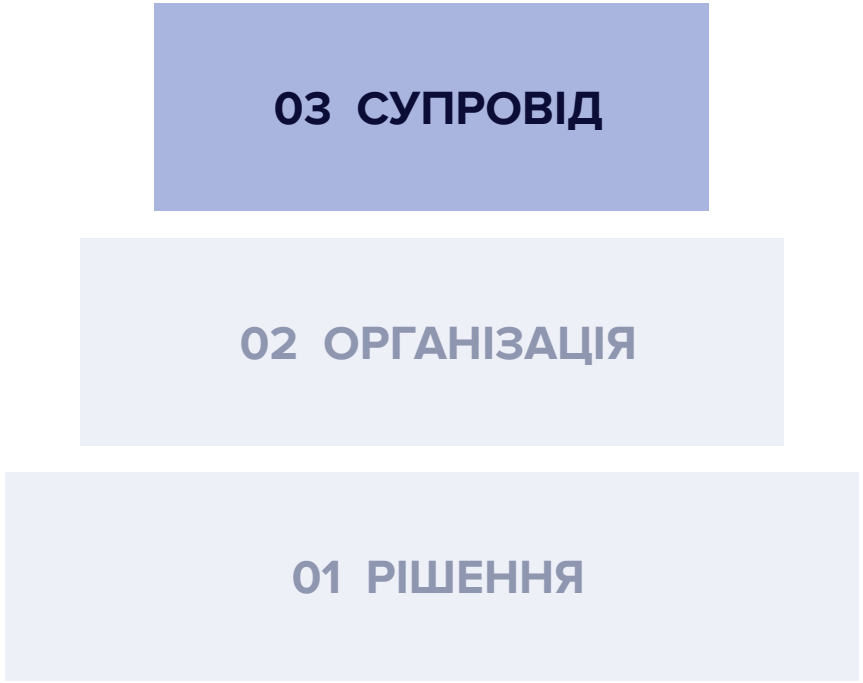
Практичні майстерні з наповнення курсу й асинхронних уроків, наставництво колег(-инь)

4 **Підготувати учнів, учениць і батьків**

Короткі інструкції, навчання та канали технічної підтримки

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗЗСО

Супровід після запуску

Рамка організації дистанційного навчання

1 Підтримувати учасників і учасниць

Технічна допомога педагогам(-иням) і зрозумілі канали психологічної допомоги для учнів(-ениць), зокрема з ООП

2 Перевіряти доступ і якість

Щосеместру перевіряти доступ до платформи, актуальність курсів і успішність учнів(-ениць)

3 Коригувати за даними

Оновлювати ресурси й правила за даними моніторингу, а не лише для звітності

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗЗСО

Пріоритети залежно від рівня системності

СИТУАТИВНО

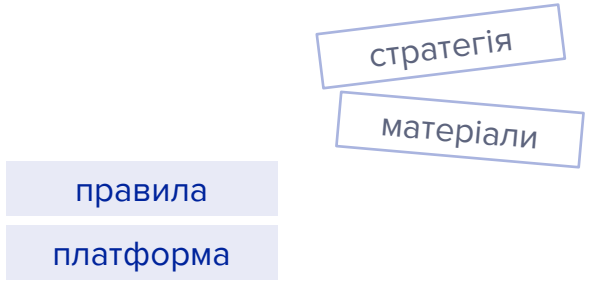

- 19 прифронтових ЗЗСО
- 17 неприфронтових ЗЗСО

Визначити основу

- Модель і єдина платформа
- Відповідальні за координацію
- Чіткі процедури переходу

ЧАСТКОВО СТРУКТУРОВАНО

- 35 прифронтових ЗЗСО
- 14 неприфронтових ЗЗСО

Будувати систему

- Стратегія і єдине середовище
- Матеріали для складних тем
- Регулярне навчання педагогів(-инь)

ВПОРЯДКОВАНО

- 33 прифронтові ЗЗСО
- 4 неприфронтові ЗЗСО

Розвивати систему

- Спільні правила й шаблони
- Алгоритми дій за різними обставинами
- Обмін досвідом між закладами

Свій рівень заклад визначає самооцінюванням

Запитання та відповіді

Організація дистанційного навчання у ЗЗСО України в умовах повномасштабної війни та післявоєнного відновлення

ЗАПИТАННЯ ДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМАНДИ

Як забезпечити якість і рівний доступ у дистанційному навчанні?

РЕФЛЕКСІЯ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Від даних до рішень: як покращити дистанційне та змішане навчання в Україні

01

Які результати дослідження спонукають до роздумів та дій?

02

Які конкретні дії, заходи та процеси необхідні, щоб покращити ситуацію з дистанційним навчанням в українських закладах освіти?

03

Що ми можемо змінити вже зараз, а що потребує системних рішень на різних рівнях освітньої системи України?

УЧАСНИЦІ ОБГОВОРЕННЯ

Роксолана Швадчак

генеральна директорка Директорату цифрової трансформації МОН

Тетяна Балашова

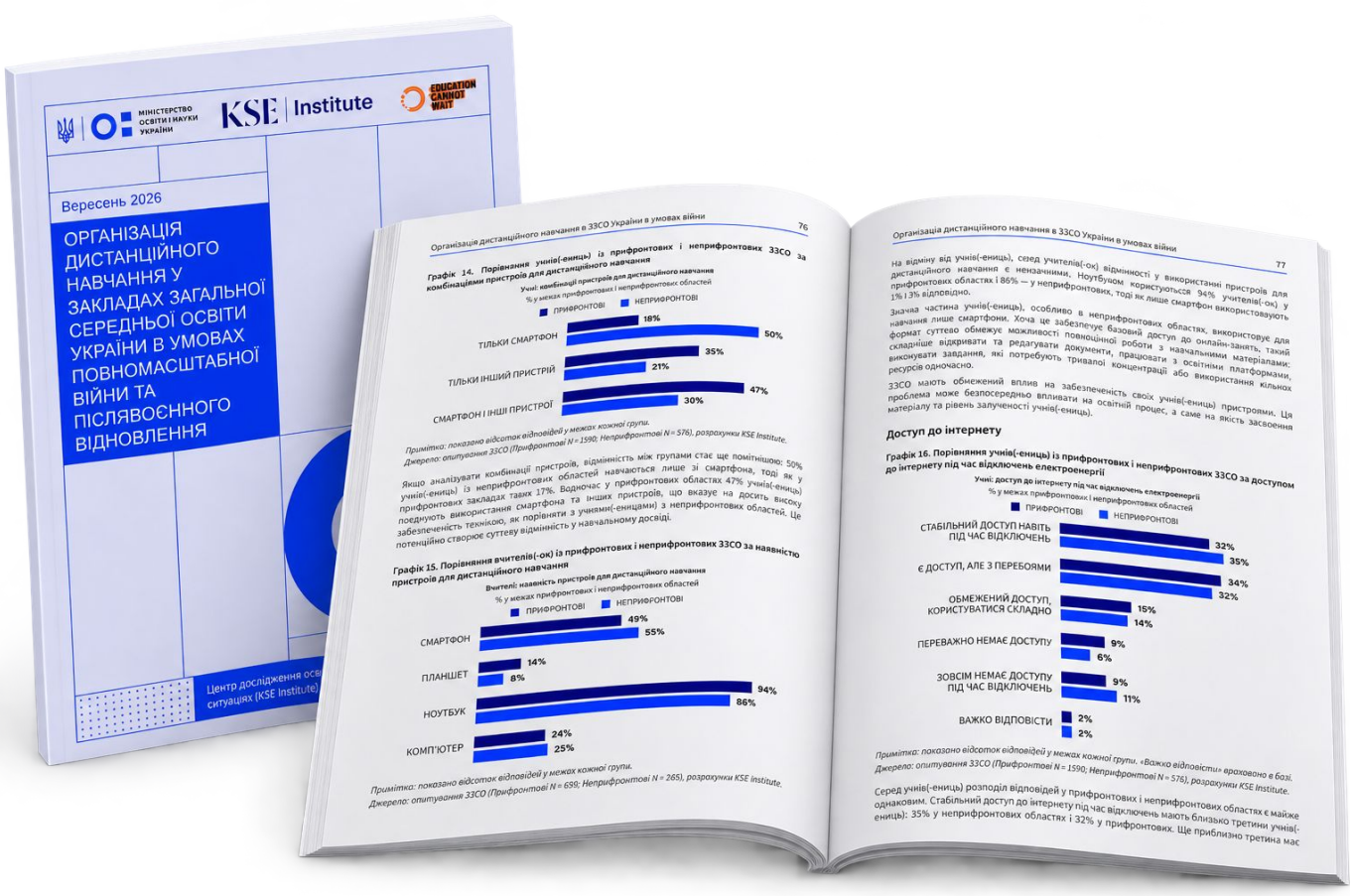
керівниця експертної групи з питань шкільної освіти МОН

Тетяна Нанаєва

голова експертно-консультативного комітету з цифрових технологій в освіті при МОН

Ольга Білодід

директорка дистанційної школи “Оптима”

Дякуємо за увагу!

Організація дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти України в умовах повномасштабної війни та післявоєнного відновлення

Повний текст дослідження

Центр дослідження освіти в надзвичайних ситуаціях (KSE Institute)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

KSE Institute

EDUCATION CANNOT WAIT